

Związek Rzemiosła Polskiego

ul. Miodowa 14, 00-246 Warszawa, tel. +48 22 50 44 200, fax. +48 22 50 44 220, www.zrp.pl, zrp@zrp.pl

Warszawa, 16.04.2020 r.

Tarcza antykryzysowa – kolejne postulaty rzemiosła

(1)

Niezależnie od procedowanych zmian i uzupełnień w Tarczy antykryzysowej oraz zapowiedzianych przez Rząd kolejnych instrumentów wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, Związek Rzemiosła Polskiego, na podstawie zgłaszanych przez swoich członków problemów i pytań, przedstawia postulaty odnoszące się do praktycznej strony funkcjonowania tarczy. Zdaniem rzemieślników i ich organizacji faktyczne przeciwdziałanie negatywnym skutkom społeczno-gospodarczym kryzysu spowodowanego pandemią wymaga stałego monitoringu proponowanych i wdrażanych rozwiązań oraz pilnego reagowania decydentów na problemy zidentyfikowane przez odbiorców wsparcia, zarówno na poziomie legislacyjnym, informacyjnym i interpretacyjnym.

1. W rządowym projekcie ustawy o szczególnych instrumentach wsparcia (tzw. Tarcza 2.0) przewidziano poszerzenie katalogu podmiotów, które będą uprawnione do pomocy na rzecz ochrony miejsc pracy o organizacje pozarządowe i podmioty w rozumieniu ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. To dobre rozwiązanie, bo przecież pracodawcami, którzy odczuwają, niekiedy drastycznie, skutki pandemii i wprowadzonych ograniczeń, są nie tylko przedsiębiorcy, ale także organizacje rzemiosła, pracodawców, stowarzyszenia, spółdzielnie mieszkaniowe i wiele innych. Miejsca pracy w tych podmiotach również wymagają ochrony, kiedy z powodu aktualnej sytuacji tracą płynność finansową i znajdują się w trudnej sytuacji ekonomicznej.

Jednak w nowym zaproponowanym zapisie art.15 ust.1 ustawy z dn. 31.03.2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19..., otrzymanie dofinansowania do wynagrodzeń warunkuje się spadkiem *obrotów gospodarczych*. Organizacje pozarządowe, w tym samorządu gospodarczego rzemiosła nie zawsze będą mogły spełnić ten warunek; dla niektórych główne źródło przychodów będą stanowiły, np. składki członkowskie, opłaty egzaminacyjne, czy w przypadku spółdzielni mieszkaniowych opłaty czynszowe, które okresowo też przestaną wpływać w dotychczasowej wysokości. Może to skutkować zwolnieniami pracowników. Powinno się, zatem przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy, w tym dofinansowania wynagrodzeń pracowników objętych przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy uwarunkować

spadkiem przychodów organizacji, bez względu na ich źródło, a nie wyłącznie obrotów gospodarczych.

2. Wnioskujemy o wsparcie, m.in. organizacji rzemiosła, które są organami prowadzącymi rzemieślnicze szkoły zawodowe. Szkoły te funkcjonują na statusie szkół społecznych, a ich działalność jest finansowana ze środków publicznych, w tym także wynagrodzenia pracujących w tych szkołach nauczycieli, i dodatkowo zasilane przez organ prowadzący. Szkoły zgodnie z zasadami są rozliczane rozdzielnie od organu prowadzącego, jednakże formalnymi pracodawcami i płatnikami składek na ubezpieczenie społeczne za nauczycieli pracujących w tych szkołach, są organy prowadzące, w tym organizacje rzemiosła: cech lub izba rzemieślnicza. W ten sposób znacząco zwiększa się liczba ubezpieczonych wykazywanych przez organ prowadzący - czasami kilkakrotnie (nauczyciele często zatrudnieni są na niepełne etaty stosownie do liczby przedmiotów), co powoduje, że cech lub izba rzemieślnicza nie mogą skorzystać z określonych instrumentów wsparcia, bowiem przekraczają limit ubezpieczonych warunkujący zwolnienie z opłacania składek na ubezpieczenia. Postulujemy, aby z przedmiotowych limitów w przypadku kiedy pracodawca (płatnik składek) jest organem prowadzącym szkołę społeczną, wyłączyć nauczycieli zatrudnionych na potrzeby funkcjonowania szkoły. Należy podkreślić, że skutki pandemii dotknęły także organizacje rzemiosła i ich pogarszająca się kondycja będzie miała negatywny wpływ na jakość funkcjonowania szkoły, a nawet może dojść do zaprzestania działalności, co uruchomi proces likwidacji szkół, co w tym przypadku spowoduje powiększanie luki w obszarze kształcenia zawodowego. Możliwość wsparcia dla organów prowadzących warunkuje przyszłość rzemieślniczych szkół branżowych, które istotnie zasilają przedsiębiorstwa, nie tylko rzemieślnicze, w wykwalifikowane kadry.

3. W związku z przedłużającą się przerwą w zajęciach szkolnych, a także wprowadzonym obowiązkiem zwolnienia młodocianych pracowników zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego z obowiązku świadczenia pracy postulujemy o wprowadzenie, wyjątkowo w 2020 r., zasady, iż w okresie ferii letnich pracodawcy nie będą mieli obowiązku udzielania dodatkowego urlopu bezpłatnego. W ten sposób będzie możliwe choć częściowe odrobienie programu praktycznej nauki zawodu, które w przypadku zawodów zwłaszcza rzemieślniczych nie da się zastąpić pracą zdalną.

4. Już dziś konieczne jest uwzględnienie sytuacji przedsiębiorców w łańcuchach dostaw; Tarcza nie przewiduje wsparcia dla podmiotów, które pomimo kontynuowania działalności tracą płynność finansową. Przedsiębiorcy z takich branż jak na przykład budowlana, czy usług najmu prowadząc działalność zobligowani są po wykonaniu usługi lub dostarczeniu towarów zaewidencjonować sprzedaż. W związku z tym odnotowują formalnie tylko nieznaczące spadki przychodów, choć ich kontrahenci będąc w trudnej sytuacji finansowej terminowo nie regulują należności. Tego typu przedsiębiorcy, mając koszty i zobowiązania wobec pracowników bardzo szybko znajdują się w zagrożonej grupie.

5. W zakresie obowiązków podatkowych apelujemy o wydłużenie terminu zapłaty podatków dochodowych i VAT, analogicznie jak zostały odroczone płatności zaliczek na podatek dochodowy od wynagrodzeń, co najmniej za marzec i kwiecień oraz za I kwartał 2020 r.
6. Oczekujemy uwolnienia środków z rachunków VAT przedsiębiorców, zablokowanych z uwagi na obowiązujący mechanizm split-payment oraz skrócenia terminu zwrotów VAT.
7. W ustawie przewidziano odroczenie obowiązku składania nowego pliku JPK-VAT (deklaracja wraz z ewidencją) z 1 kwietnia 2020 r. do 1.07.2020 r. faktycznie tylko dla dużych podatników. Dla pozostałych podatników obowiązywał, już wcześniej ustalony termin 01.07.2020r., co oznacza, że dla mniejszych firm termin w ogóle nie został odroczone, a tylko ujednolicony z obowiązkami dużych firm. Wnioskujemy zatem przesunięcie wdrożenia składania nowych plików JPK-VAT dla MŚP, co najmniej o 3 miesiące.
8. Wnosimy także o odroczenie, co najmniej do 31 grudnia 2020 r. terminów instalacji kas fiskalnych on-line, w pierwszej kolejności dla branż, które są zobligowane do ich wprowadzenia od 1 lipca 2020 r. (m.in. stacjonarne placówki gastronomiczne świadczące usługi związane z wyżywieniem, a więc wszystkie bary, restauracje oraz krótkotrwałego zakwaterowania - hotele). Dla branży gastronomicznej i hotelarskiej, które znalazły się w wyjątkowo trudnej sytuacji z powodu pandemii koronawirusa, oznacza to dodatkowy uciążliwy obowiązek.
9. Uważamy także, że w okresie stanu epidemii należy zawiesić terminy przewidziane na wypełnienie niektórych statystycznych obowiązków sprawozdawczych (GUS), w tym m.in. powszechnych wśród podmiotów gospodarczych, rocznych sprawozdań o działalności gospodarczej przedsiębiorców (SP-3 - termin do 16 marca), kwartalnych sprawozdań o przychodach, kosztach i wynikach finansowych oraz nakładach na środki trwałe (FO1/I-01 - do 19 kwietnia), miesięcznych sprawozdań o wykorzystaniu turystycznego obiektu noclegowego KT-1 itp., albo co najmniej nie stosować sankcji za opóźnienia w tym zakresie.
10. Postulujemy o uwzględnienie w rozwiązaniach Tarczy sytuacji firm działających sezonowo, które w okresie zimowym z racji specyfiki działalności nie generują żadnych przychodów, lub w znikomych wielkościach i dopiero w okresie wiosennym rozpoczną działalność. W ich przypadku zaproponowane w ustawie kryterium spadku przychodów odnoszone do sprzedaży w miesiącu lutym (dla składających w marcu wnioski o świadczenie postojowe) będzie nieadekwatne do zmieniającej się dynamicznie sytuacji na rynku pracy z powodu sytuacji kryzysowej.
11. Niektórzy wspólnicy spółek cywilnych przy ubieganiu się pomoc z rozwiązań przewidzianych w pakiecie Tarczy antykryzysowej spotykają się z odmową. Problem ten wymaga pilnej reakcji decydentów.

Problem dotyczy wspólników spółek, którzy już przed 1 lutym 2020 r. prowadzili działalność gospodarczą, ale jako jednoosobowe firmy osób fizycznych, zatrudniali pracowników, a po 1 lutym 2020 roku nadal ją kontynuują, jednak w oparciu o umowę spółki cywilnej. Zwracamy uwagę, że zgodnie z prawem gospodarczym spółka cywilna nie ma podmiotowości prawnej, działalność gospodarczą prowadzą jej wspólnicy. Jednak zgodnie z przepisami prawa ubezpieczeń społecznych płatnikiem składek dla zatrudnionych pracowników jest spółka cywilna i zgodnie z regulacjami przyjętymi w Tarczy z 31 marca 2020 r., płatnikom składek będącym spółkami cywilnymi zarejestrowanymi jako płatnik składek pracowniczych po 1 lutym 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmawia prawa do zwolnienia ze składek. Uznajemy, że w takiej sytuacji nie ma uzasadnienia dla odmowy dofinansowania, bowiem faktycznie działalność gospodarczą prowadzą wspólnicy i w sytuacji, gdy co najmniej jeden ze wspólników prowadził już firmę przed 1 lutego 2020 r. – powinien uzyskać prawo do zwolnienia ze składek ubezpieczeniowych i innych form pomocy, w tym do dofinansowania wynagrodzeń z tytułu przestoju ekonomicznego, czy obniżonego wymiaru czasu pracy.

Wnioskujemy zatem o zmianę przepisu art. 31^{zo}.ust.2. ustawy z dnia 31 marca 2020 r. w ten sposób, że warunek prowadzenia działalności gospodarczej przed 1 lutym 2002 roku nie dotyczy płatników składek - spółek cywilnych, w których co najmniej jeden ze wspólników prowadził działalność przed 1 lutym 2020 r. i zatrudniał pracowników zgłoszonych do ubezpieczenia w spółce cywilnej.

12. Do Związku Rzemiosła Polskiego wpływają także wnioski od przedsiębiorców branży gastronomicznej o częściowe zwolnienie ich z opłat koncesyjnych na sprzedaż alkoholu. Postulaty te uzasadniane są czasowym całkowitym ograniczeniem prowadzenia działalności lokali gastronomicznych - na podstawie z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dn. 13.03.2020 r. Opłata roczna za zezwolenie na sprzedaż alkoholu, ustalana w oparciu o przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, wnoszona jest w 3 ratach. Termin wpłaty najbliższej upływa 31 maja 2020 roku. Mając na uwadze, że lokale gastronomiczne obecnie nie prowadzą w ogóle działalności wydaje się uzasadnionym rozważenie zwolnienia ich z płatności najbliższej raty, która upływa z dniem 31 maja br., albo co najmniej ustawowe przesunięcie terminu wpłaty na koniec roku 2020.